

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Луцький національний технічний університет (Факультет бізнесу, Кафедра економіки)

Державна навчально-наукова установа «Академія фінансового управління» (м. Київ)

**Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука
(м. Рівне, Економічний факультет, Кафедра менеджменту)**

Європейський аналітичний Центр / European Analytical Centre (м. Київ)

**Поліський державний університет / Полесский государственный университет
(м. Пінськ, Білорусь)**

Люблінський технічний університет / Politechnika Lubelska (м. Люблін, Польща)

**Університет фінансів та управління у Варшаві / Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w
Warszawie (м. Варшава, Польща)**

Технічний університет – Варна / Технически университет-Варна (м. Варна, Болгарія)

**Університет імені Александраса Стульгінскіса / Aleksandro Stulginskio universitetas (м.
Каунас, Литва)**

Університет «Союз – Нікола Тесла» / Univerzitet "Union - Nikola Tesla" (м. Белград, Сербія)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

**Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференція
«Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами».**

Луцький НТУ

7 грудня 2017 року

ЧАСТИНА 3

Луцьк – 2017

УДК 338.24 : 330.342 (063)

А 43

ББК 65.050 : 65.013

Рецензенти:

Голян В.А. – д.е.н., професор, ГО «Європейський аналітичний центр»;

Барський Ю.М. – д.е.н., професор, Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки.

*Рекомендовано Вченою радою Луцького національного технічного університету
(протокол № 5 від 29 грудня 2017 р.)*

А 43 Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Луцьк, 7 груд. 2017 р., Частина 3 – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. – 422 с.

Збірник містить матеріали учасників міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами», що охоплюють проблеми управління національним господарством, галузями та господарськими комплексами; управління державними фінансами; регіонального менеджменту та міжнародного співробітництва в контексті подальшої євроінтеграції України; менеджменту та економіки підприємства; управління персоналом, трудового потенціалу, лідерства; ринку праці, зайнятості населення, соціального партнерства; управління логістичними процесами на різних рівнях господарювання, а також фінансового та обліково-аналітичного забезпечення управлінських процесів.

Для науковців, аспірантів, студентів, практиків, які досліджують проблеми управління соціально-економічними системами різних рівнів.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

ЗМІСТ
СЕКЦІЯ 5

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ, ТРУДОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ЛІДЕРСТВО

Алексич К.О. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ЯК СКЛАДОВИЙ ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	12
Анрусик І.О. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ.....	15
Артишук Ю.С. РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	18
Артишук Ю.С. РОЛЬ КЕРІВНИКА В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ.....	20
Бабчук А. М. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ – ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ	24
Білявський В.М., Богач К.В. КАДРОВА ПОЛІТИКА ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	26
Бондарська Ю.М., ВПЛИВ ЕМОЦІЙ НА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ КОЛЕКТИВУ... ..	28
Брель М. В. МИРОВЫЕ ТРЕНДЫ ПРИМЕНЕНИЯ УСЛУГ АУТСОРСИНГА БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ	30
Важелюк Є. С., Горшков М. А. ПРОБЛЕМАТИКА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ЗАКЛАДАХ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	33
Василевська. І.В. ОБҐРУНТУВАННЯ ВАЖЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ МОТИВАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ НА ЗАСАДАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТИВ	36
Відливана С. П. ОСОБИСТІ ЯКОСТІ КЕРІВНИКА ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ	39
Гаранчевська І. А., Павлюк Л. В. РОЛЬ ЛІДЕРСТВА В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	41
Гойда К.В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ.....	43
Гончарова Г.М. ст., Бабич Ю.А. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЄЮ КОНКУРЕНЦІЇ МАЙКЛА ПОРТЕРА НА ПІДПРИЄМСТВІ	46
Гордійчук А.І. ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	48
Грицина О. А.	

ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ. 50	
Гульчак Ю. М.	
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ОСНОВІ ОСОБИСТІСНОГО ПІДХОДУ	51
Гура І.С.	
КОУЧІНГ – НОВИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.....	54
Гура О.С.	
СПОСОБИ ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОБОЧИМ ЧАСОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ	57
Гура І.С.	
ГЕНДЕРНА НЕРІВНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ.....	60
Гура І.С.	
КОНФЛІКТИ В КРЕАТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ.....	63
Гура О.С.	
ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ В ТРУДОВОМУ КОЛЕКТИВІ ТА ВПЛИВ КЕРІВНИКА НА ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОНФЛІКТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	66
Жолудь Д.Р.	
ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	68
Казакова К.О.	
КЕРІВНИЦТВО ТА ЛІДЕРСТВО В УПРАВЛІНСЬКІЙ СФЕРІ.....	70
Камінська Г. Я.	
МАТЕРІАЛЬНЕ СТИМУЛЮВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ КОМПОНЕНТІВ КОНЦЕПЦІЇ ГІДНОЇ ПРАЦІ.....	73
Ковальчук К.М.	
НЕМАТЕРІАЛЬНІ ЗАХОДИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	77
Ковальчук К.М.,	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПЕРСОНАЛУ ТА ЇЇ МІСЦЕ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	79
Копера К.	
ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВИХ КОНФЛІКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ.....	82
Копера К.	
КОУЧІНГ ЯК НОВА МОДЕЛЬ НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	84
Кулибаба О.	
ОСОБИСТІСНІ ЯКОСТІ КЕРІВНИКА ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	88
Кулибаба О.О.	
УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	90
Курячей А.А., Кифяк В.І.	
ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ.....	94
Левчук О.М., Кошій О.В.	
МОТИВАЦІЯ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	96
Легомінова С.В.	

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ТАЛАНТАМИ ІТ-ГАЛУЗІ.....	99
Мельничук Д.П. ТРУДОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК НАУКОВА КАТЕГОРІЯ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФЕНОМЕН	101
Мидловець О. О. СЕРТИФІКАЦІЯ БУХГАЛТЕРІВ В УКРАЇНІ 105(РІЗНІ ТОЧКИ ЗОРУ).....	105
Мирончук Н. Ю. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	107
Мороз Л.І. РОЛЬ ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРА В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	109
Омельченко О., Маніца Л.В. СТРАТЕГІЧНЕ ЛІДЕРСТВО І ПОДОЛАННЯ ОПОРУ ЗМІНАМ	113
Палубис Е.В. КОНКУРЕНТНІ ПРЕИМУЩЕСТВА В КОНТЕКСТЕ НАКОПЛЕННЯ І ЕФЕКТИВНОСТІ ІСПОЛЬЗУВАННЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА	114
Пилюк П. М., Рудь Н. Т. ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ КЛАСТЕРНИХ СТРУКТУР В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ	117
Поліщук Т.А. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В ОБЛІКУ ТА ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	120
Polous O.V. FEATURES OF THE USAGE OF SCIENTOLOGY PRINCIPLES FOR THE STUDY OF ECONOMIC FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF HUMAN CAPITAL.....	122
Пустовіт Ю. Г., Павлюк Л. В. HR-БРЕНДИНГ ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	125
Рудницкая Д.Р., Бойкова И.П. АНАЛІЗ НАУЧНОГО ПОТЕНЦІАЛА РЕСПУБЛІКИ БЕЛАРУСЬ КАК ФАКТОРА БЛАГОСОСТОЯННЯ ОБЩЕСТВА.....	129
Рудь Н.Т. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ	132
Савицкая Е.С. МИРОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ БЕЗРАБОТИЦЫ И ЕЕ ДИНАМИКА	136
Самолюк С.М. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ	138
Скопюк В. П., Климчук А. С. СУЧАСНІ HR – ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ У ВІТЧИЗНЯНИХ КОМПАНІЯХ	141
Смачило В.В. ОЦІНЮВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ МЕТОДУ РАДАРУ	142

Терех К.А., Пытель В.В., Володько О.В. ДЕНЕЖНІ ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ ЯК ПОКАЗАТЕЛЬ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧЕСКОГО РАЗВИТТЯ РЕСПУБЛІКИ БЕЛАРУСЬ	145
Тернова І.А., к.е.н., Юшкова М.М. СУТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ	147
Тоцька О. Л. ЯК СТАТИ ІДЕАЛЬНИМ ПІДЛЕГЛИМ ІЗ ПОГЛЯДУ ХРИСТІЯНСТВА	150
Червінська Л.П. ПРОБЛЕМИ БОМІНГУ В ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ.....	153
Черкас Я.В. ТРУДОВИЙ МЕНТАЛІТЕТ: СУТНІСТЬ, ОЦІНКА І ФАКТОРИ ВПЛИВУ	156
Черкасова С.О., Суховєєва А.С. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	160
Чопенко Т.М., Лаготюк В.О. ВПЛИВ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ НА РОБОТУ В КОЛЕКТИВІ.....	164
Чушак І.В. МЕТОДИ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА ДОСВІДІ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН.....	168
Шереметова О.В. ВЛИЯНИЕ РАБОТЫ ГОРОДСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ КУЛЬТУРЫ НА ФОРМИРОВАНИЕ ЛИДЕРСКИХ КАЧЕСТВ ВЫПУСКНИКОВ УЧРЕЖДЕНИЙ ОБРАЗОВАНИЯ.....	171
Шпак О. М. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА (ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ).....	174
Шпак О. М. ІНВЕСТИЦІЇ В ПЕРСОНАЛ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ	177
Шубала І.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	180
Шудрик Б.С. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ	183

СЕКЦІЯ 6 РИНОК ПРАЦІ, ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ, СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО

Андрусик І.О. ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ МОЛОДІ НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ.....	185
Бурак Д. І. СВІТОВІ ПРАКТИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА.....	188

Гайдук І.С. ВПРОВАДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СТРАХУВАННЯ У КОМПАНІЯХ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ.....	190
Гапоненко В. О. ОГЛЯД РИНКУ ПРАЦІ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	193
Гура О.С. ПЛАНУВАННЯ ТРУДОВОЇ КАР'ЄРИ В ОРГАНІЗАЦІЇ	196
Демчук А.С., Рункевич В.А., Володько О.В. БЕЗРАБОТИЦА В РЕСПУБЛІКЕ БЕЛАРУСЬ: СОСТОЯНИЕ, ПОСЛЕДСТВИЯ И ПУТИ РЕШЕНИЯ	198
Дзямуніч М.І. РОЛЬ ЛЮДСЬКОГО РЕСУРСУ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ	201
Зіміч Р.В. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФСПЛОК ЯК СТОРОНИ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА.....	205
Кифяк В.І., Курячей А.А. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ.....	206
Ключник Л. В. FINANCIAL RESOURCES OF HOUSEHOLDS: PROBLEMS OF FORMATION AND USAGE.....	209
Копера К. МОЛОДІЖНЕ БЕЗРОБІТТЯ.....	210
Ляховец М.В., Файншмидт К.И. ВАЖНОСТЬ РАЦИОНАЛЬНОЙ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ ПЕРЕРАСПРЕДЕЛЕНИЯ ДОХОДОВ.....	214
Потьомкіна О.В., РЕГІОНАЛЬНІ МОТИВАЦІЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВОЛИНИ (ТЕОРЕТИЧНО-ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ).....	216
Прокопенко Ю. М. ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ЧИННИК ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	219
Садовська І.І. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ЧИННИКИ, ПОКАЗНИКИ ТА ПРИЧИНИ... ..	220
Соболева В.И. ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА АУДИТОРСКИХ УСЛУГ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ.....	223
Стожок Л.Г. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ. .	226
Столяр В.С. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	228
Тесля О. В. ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ	230
Троцюк М. Э. ОСОБЕННОСТИ СТРАХОВАНИЯ ЖИЗНИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	232
Федунчик Л.Г. НАЯВНІСТЬ СТРУКТУРНИХ ДИСПРОПОРЦІЙ НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ ..	234

Фесіна Ю. Г., к.е.н., Ковтонюк І. І. СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ	238
Червонцева А.Я., Шубалий О.М. ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ СПРИЯННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ В РЕГІОНІ	244

СЕКЦІЯ 7

УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА РІЗНИХ РІВНЯХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Бірюков Т. ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ РІЧКОВОЇ ЛОГІСТИКИ ДЛЯ АГРОБІЗНЕСУ	248
Бойко О.В., Коряк Д.Р. РОЛЬ ЛОГІСТИКИ У ЗБУТОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	250
Ильючик И.А. ЛОГИСТИЧЕСКИЕ ЦЕНТРЫ: СУЩНОСТЬ, КЛАССИФИКАЦИЯ И ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	256
Крамар О.Ю., Шостак Л.В. НЕОБХІДНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	257
Кузенков В.М., Шостак Л.В. ЛОГІСТИЧНА СТРАТЕГІЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	260
Митренкова А.В. ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИНТЕГРАЦИИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ В МИРОВОЕ ЛОГИСТИЧЕСКОЕ ПРОСТРАНСТВО	262
Платонов А. Ю. ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	266
Скомороха Ю. І., Шостак Л. В., к. е. н. ЛОГІСТИЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПОСТАЧАННЯ.....	271
Совершенна І.О., Заварацька І.В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РІТЕЙЛ-ПАРКІВ В ЄВРОПІ І УКРАЇНІ	274
Чурило Л.В. ОРГАНІЗАЦІОННО - УПРАВЛЕНЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ ОПТОВОГО ЛОГИСТИЧЕСКОГО ЦЕНТРА	276
Шукліна В.В., Миронова С. С. РОЛЬ ЛОГІСТИКИ В КОМПЛЕКСІ МАРКЕТИНГОВОГО РОЗПОДІЛУ	280
Ярошик В. М. ЛОГІСТИКА СЕРВІСНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	284

СЕКЦІЯ 8

**ФІНАНСОВЕ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ**

Аль-Газу Али СОСТАВ И СТРУКТУРА ЭКСПЛУАТАЦИОННЫХ РАСХОДОВ АВИАПЕРЕВОЗОК	287
Атрохова Е. А., Кравченко А. В. НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ПЕНСИОННОЙ СИСТЕМЫ	290
Богдан І.В. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ВИМІРЮВАННЯ БЮДЖЕТНИХ ВИТРАТ НА НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ТА ДОСЛІДНО-КОНСТРУКТОРСЬКІ РОБОТИ	292
Бондарева Ю.А., Дубровская О.Е. КОНСОЛИДИРОВАННАЯ ОТЧЕТНОСТЬ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	296
Важалюк Ю.О., Мироненко Т.В. ПРОФЕСІЯ БУХГАЛТЕР: ВИМОГИ СУЧАСНОСТІ.....	300
Валькова Н.В., Свідер Є.М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ БЮДЖЕТНОГО ВІДШКОДУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	303
Валькова Н.В., Фабро М.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	306
Волосова А. Ю., Кравченко А. В. УЧЕТА ЗАТРАТ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ.....	308
Гафнер Л. А., Кравченко А. В. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНОЇ ЗАЩИЩЕННОСТИ РАБОТНИКОВ.....	312
Голик Т.М., Хрущ Н.А. ОЦІНЮВАННЯ ІНШИХ АКТИВНО-ПАСИВНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «УКРСОЦБАНК».....	315
Гловюк А.С. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ ОБЛІКУ	318
Дубицька Л.В., Хрущ Н.А., Капніна Л 327 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В УКРАЇНІ.....	327
Кишкун В. А., Шатров С. Л. ОПТИМИЗАЦИЯ СТРУКТУРЫ ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ ОРГАНИЗАЦИЙ ПРЕДПРИЯТИЙ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА	
Кова Ю. Ф. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	334
Ковальчук А. І. ЕКСПЕРТНІ СИСТЕМИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	337
Колос І.В., Бунь Б.А. ТИПОЛОГІЯ МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	340

Комисарова В. А., Шатров С.Л. РАЗВИТИЕ МЕТОДИКИ АНАЛИЗА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ ОРГАНИЗАЦИЙ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА	344
Коноваленко Д.В., МІЖНАРОДНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ ВИДАТКІВ НА НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ТА ДОСЛІДНО-КОНСТРУКТОРСЬКІ РОБОТИ ЗА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ЦІЛЯМИ.....	347
Кравченко А.В. РЕЗЕРВ И РЕГУЛЯТИВ: ИСТОЧНИКИ ДОСТОВЕРНОСТИ ОТЧЕТНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ	351
Кривов'язюк І. В., Федорчук І. Ю. УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМ КАПІТАЛОМ ЧЕРЕЗ ПРИДБАННЯ ТА ВИКУП ЦІННИХ ПАПЕРІВ.....	354
Кузнецова Н. С., Шатров С.Л. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ КОНТРОЛЯ НА БЕЛОРУССКОЙ ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГЕ	
Кухар І. І., Копчикова І. В. ГАРМОНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ.....	359
Липатова О.В., Шатров С.Л. НЕПРОФИЛЬНЫЕ АКТИВЫ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА	362
Марченко С.О. МЕТОДИ ОЦІНКИ ВИБУТТЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	364
Маслій Н.Д., _Тос501017866.Любчик Д.О. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	368
Михайлович П. П. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ БАНКУ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕТОДУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	370
Момот І. О., Черненко К. В. ТЕРИТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ	372
Мудрик Л. Р. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КАЛЬКУЛЮВАННЯ ЗА ЗМІННИМИ ВИТРАТАМИ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	375
Нестерова С.В., Рошкевич В.Ф. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ФІНАНСУВАННЯ ЛІСОВОГО БІЗНЕСУ: ФАНДРАЙЗИНГ І ФАКТОРИНГ	383
Свергун О.А. МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ	384
Свіржевська В. В. ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ВІТЧИЗНЯНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	387

Семенко О.С. ПРОБЛЕМИ КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В КОНТЕКСТІ ДОВІРИ НАСЕЛЕННЯ	392
Синякова Л.П., Струк О.Д., Струк М.Д. ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА У РИНКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ НА ОСНОВІ ОЦІНКИ ЙОГО ПОТЕНЦІАЛУ	392
Сімків Л.Є. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ОСНОВА СТАНОВЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ.....	396
Солоненко Л. В. СУЧАСНИЙ СТАН ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ...	400
Сорока Л.О., Хрущ Н.А. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВ В УКРАЇНІ.....	403
Сподар Н.-М. М. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ РЕЛЕВАНТНОЇ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ ОПЕРАЦІЙНИХ РІШЕНЬ	406
Удодова А. А., Кравченко А.В., м.э.н. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ АУТСОРСИНГА, КАК СПОСОБА ПОВЫШЕНИЯ ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТИ ТРУДА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА	412
Шишута О.Ю. МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ДОТРИМАННЯ ПІНЦИПІВ КРЕДИТНОЇ КООПЕРАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК	412
Шпятиковська Т. А. ОПОДАТКУВАННЯ ДИВІДЕНДІВ ПОДАТКОМ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ..	415
Яра Т.Ю. ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКИ В СЕКТОРІ КОРПОРАЦІЙ	417

Нестерова С.В., к.е.н., доцент кафедри фінансів
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ КАЛЬКУЛЮВАННЯ ВИТРАТ

Калькулювання собівартості продукції – важливе завдання внутрішньофірмового планування, в основі якого знаходиться визначення величини витрат підприємства на виготовлення та реалізацію продукції.

Залежно від цілей використання отриманих результатів (планування оптової та роздрібної ціни продукції, пошук резервів зменшення необґрунтованих витрат, аналіз розбіжностей між запланованими та фактичними показниками ефективності діяльності підприємства і т.д.) калькулювання витрат може відбуватись різними методами, кожен з яких має як переваги, так і недоліки. Крім того, саме поняття «калькулювання» є різнобічним, про що свідчать численні публікації у науковій та прикладній літературі.

Найчастіше, для того, щоб визначити собівартість певного виробу, необхідно здійснити облік витрат за всіма структурними підрозділами підприємства. Метою калькулювання є формування таких даних про собівартість, які стануть в нагоді менеджменту підприємства для ефективного управління витратами, також калькуляція виступає інструментом визначення рентабельності виробництва. У зв'язку з цим, правильність визначення собівартості дозволяє встановити оптимальну структуру виробництва, спрямовану на досягнення максимального прибутку. Крім того, оптимізація собівартості, формування витрат тісно пов'язані із системою забезпечення підприємства необхідними ресурсами.

З організаційної точки зору, калькуляція – форма внутрішнього документу, в якій проводиться калькулювання і подаються його результати. Калькулювання, в такому трактуванні, – це обчислення у грошовому вимірнику витрат і результатів будь-якого господарського процесу за встановленими статтями для аналізу діяльності підприємства. Крім того, калькулювання виступає як науково-обґрунтована система економічних розрахунків, яка охоплює [2]:

- об'єкти калькулювання;
- номенклатуру калькуляційних статей витрат;
- методику відношення прямих витрат на окремі об'єкти калькулювання («метод калькулювання»);
- методику розподілу непрямих витрат на об'єкти калькулювання;
- методику розрахунку сукупної собівартості продукції (послуг);
- методику розрахунку нормативної, планової і фактичної собівартості конкретного продукту;
- заповнення калькуляційного листа та звітності;
- використання інформації із собівартості в процесі управління.

Практична реалізація калькулювання витрат на підприємстві потребує вирішення ряду задач, основними з яких є:

1. Вибір методу обліку витрат на підприємстві. Методи обліку витрат включають збір інформації щодо витрат, аналіз загальної їхньої величини і визначення способів, що дозволяють розрахувати собівартість продукції із прийнятною точністю. Методи обліку витрат є частиною бухгалтерської системи, але при цьому виробниче та бухгалтерське калькулювання повинні бути взаємопов'язані. Ефективне управління витратами досягається при створенні на підприємстві інтегрованої бази даних, яка об'єднує інформацію, отриману з бухгалтерських реєстрів та доповнену оперативними відомостями, даними внутрішньофірмового аудиту.

2. Визначення об'єктів калькулювання та встановлення калькуляційних одиниць (номенклатури калькуляційних статей витрат). Об'єкт калькулювання – продукт виробництва на різних етапах готовності. Як правило, об'єкт калькулювання обирається залежно від методу калькулювання та деталізується залежно від номенклатури калькуляційних статей витрат.

3. Вибір методу калькулювання. Враховуючи, що вітчизняна нормативна база не регламентує механізму внутрішнього калькулювання витрат в рамках управлінського обліку, важливим є вибір такого методу, який би найбільш повно враховував специфіку діяльності підприємства і не вступав у протиріччя з податковим законодавством України щодо визначення податкових зобов'язань з податку на прибуток. Залежно від виду продукції, складності технологічного процесу виготовлення, типу і характеру організації виробництва на підприємствах застосовуються такі основні методи калькулювання собівартості продукції: простий, позамовний, по передільний та по процесний.

4. Вибір методики розподілу непрямих витрат на об'єкти калькулювання. Проблема віднесення непрямих витрат на конкретний вид продукції активно дискутується серед науковців та практиків. У якості бази розподілу можуть фігурувати як норми затрат, так і інші економічно обґрунтовані показники, як то:

- кількість виготовлення продукції;
- суми фактичних витрат за конкретною статтею калькуляції, наприклад: вартість основної сировини, суми основної заробітної плати працівників, зайнятих у виробництві, суми витрат на утримання і експлуатацію виробничого обладнання;
- довільні нормативно-технологічні виробничі показники.

5. Вибір методики розрахунку сукупної собівартості продукції (послуг). Тут, скоріше, необхідно говорити не про спосіб розрахунку сукупної вартості продукції, а про доцільність її визначення. Переваги та недоліки повного та неповного способів калькулювання для вирішення завдань планування рентабельності продукції, прогнозів щодо формування виробничих планів та інших аналітичних завдань будуть розглянуті нижче.

Дискусійним залишається питання щодо доцільності калькулювання загалом. Практичний досвід роботи на ряді підприємств дає підстави погодитись з думкою тих науковців, які ратують за необхідність розрахунку вартості виготовлення та реалізації продукції.

У роботі [7] підкреслюється, що отримання прибутків та встановлення стійкої рентабельності можливе лише в умовах запровадження контролю на рівні виникнення витрат.

На противагу цьому твердженню у роботі [3] зазначається, що точна бухгалтерська калькуляція неможлива і непотрібна. Так, вважається, що калькулювання не дає можливості здійснити порівняння при виконанні просторового аналізу внаслідок відмінностей у організації виробничої діяльності різних підприємств. З цим твердженням можна погодитись, проте вважаємо за доцільне наголосити на тому, що завданням калькулювання, в першу чергу, є ефективне управління витратами конкретного підприємства, тому дискусійним є питання необхідності співставлення рівня витрат підприємств-конкурентів, тим більше, що використовувані технології, логістичні схеми, способи організації виробництва і методи економії витрат становлять комерційну таємницю.

Наступним недоліком вважається перевищення вартості організації калькулювання над його ефективністю. На нашу думку, цей недолік був актуальним при ручному веденні обліку. З впровадженням автоматизованих систем обліку підрахунок вартості виготовлення продукції спростився у рази, і на даний час зводиться до формування первинної бази даних (внесення норм витрат для окремих видів продукції) та її актуалізації шляхом реєстрації виробничих витрат, замовлень на виробництво продукції та її випуск. Базова конфігурація будь-якої автоматизованої системи обліку, дозволеної законодавством України, містить необхідні модулі для реалізації цих завдань.

Ще однією проблемою називають суб'єктивізм при виборі методу розподілу непрямих витрат. Це проблема, яка завжди активно дискутується серед науковців та практиків. Так, в науковій літературі [1, 4, 5, 10 та ін.] активно обговорюються переваги та недоліки двох груп методів: з неповним розподілом витрат («директ-костінг») та з повним розподілом витрат (один з таких підходів отримав назву «абзорпшен-костінг»).

При обґрунтуванні доцільності складання калькуляції виготовлення продукції вказують на такий бік процесу – розрахована будь-яким способом собівартість показує лише середні витрати, і тому не може точно відбивати величину затрат підприємства. Погоджуємось, але як контраргумент дозволимо собі навести один з практичних принципів фінансового аналізу, у відповідності до якого при здійсненні аналітичних процедур не варто прагнути абсолютної точності оцінки. Як правило, найбільшу цінність представляє виявлення тенденцій і закономірностей розвитку системи. Тому середній показник собівартості виготовленої продукції – це необхідна складова для ефективного управління витратами підприємства.

Ще один недолік – коливання цін споживчих товарів та послуг, що позбавляє можливості спрогнозувати вартість сировини та матеріалів з високою ймовірністю. Цей фактор, дійсно, впливатиме на актуальну величину витрат і доходів підприємства. Але, як правило, в одній економічній системі динаміка усереднених цін на сировину корелює з динамікою цін на готову продукцію, окремими макроекономічними показниками. Знову ж таки, використання інформації, що її містять облікові реєстри автоматизованої системи обліку,

дозволяє актуалізувати дані щодо реальних цін, а відтак встановлювати актуальну собівартість продукції.

І останній наведений недолік – принципова неможливість розподілу витрат на випуск основної і побічної продукції. Даний аспект визначення витрат нами наразі не досліджувався, тому зазначимо, що ця думка потребує подальшого вивчення.

Таким чином, якщо з твердженням щодо неможливості абсолютно точного виміру кількості витрачених ресурсів на виробництво та реалізацію продукції в рамках управлінського обліку можна погодитись, то ставлення під сумнів доцільності калькуляції, на нашу думку, є доволі дискусійним: неможливо ефективно управляти витратами, якщо немає орієнтирів оптимізації. В умовах високої конкурентоспроможності продукції, що дозволяє встановлювати високі ціни, при надійних каналах збуту певний час обійтися без актуальних даних стосовно вартості виробництва можливо, проте в умовах загострення конкуренції політика управління витратами підприємства повинна базуватись на чіткому осмисленні співвідношення між затратами та доходами, їх структурному наповненні.

При цьому, дійсно, абсолютна точність розрахунків може виявитись фактором, що зменшує їхню прикладну корисність: в умовах мінливої кон'юнктури, прогресу інфляції, змін у податковому законодавстві зроблені розрахунки завжди будуть носити ретроспективний характер, проте аналіз динаміки основних складових собівартості дасть можливість вчасно зреагувати на негативні зрушення об'єктивного та суб'єктивного характеру, скоригувати структурні перекоси у витратах підприємства. Перспективи подальших досліджень полягають у адаптації прогресивних методів калькулювання витрат для потреб конкретного виробництва з урахуванням специфіки технологічного процесу, маркетингової політики, та інших факторів, що формують систему управління витратами на підприємстві.

1. Білоусова І. Проблеми обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції в промисловості / І. Білоусова, М. Чумаченко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – №4. – С.3-10.
2. Куцик П.О. Обліково-аналітична концепція управління загально-економічними витратами підприємства: монографія / П.О. Куцик, О.М. Мазуренко. – Львів: Видавництво «Растр-7», 2014. – 288 с.
3. Маніліч М.И. Собівартість продукції: теоретичний аспект / М.И. Маніліч, О.В. Миронюк. – Збірник наукових праць. Економічні науки. – м. Чернівці: Книги – XXI – 2012. – Випуск 8. – С. 5-16.
4. Орлов О. А. Маржинальная прибыль в экономических расчетах/ О. А. Орлов, Е. Г. Рясных// изд. 2-е, переработ. и дополн. –К.: Освіта України, 2011. – 192 с.
5. Радченко К. Аналіз методів калькулювання та їх застосування в різних галузях промисловості / К. Радченко // Вісник КНУ ім. Т.Шевченка. Сер. Економіка. – 2011. –Вип.130. – С. 63-65.
6. Соколов Ю.А. Формирование себестоимости продукции в бухгалтерском и налоговом учете: [научн. издание] / Ю. А. Соколов. – М.: Альфа-Пресс, 2004. – 125 с.
7. Чабанюк О.М. Облік і контроль витрат, калькулювання собівартості послуг: проблеми та напрями їх вирішення / О.М. Чабанюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.13 – С. 268-274.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ**

**Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами».
Луцький НТУ**

7 грудня 2017 року

Частина 3

**Відповідальний за випуск:
д.е.н., доцент Шубалий О.М.**

**Відповідальний секретар:
Хомік В.В.**

Матеріали подано в авторській редакції

Підписано до друку 15.12.2017 р.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. _____ Обл.-вид. арк. _____

Тираж 300 прим. Зам. № _____

Редакційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75
Друк – РВВ Луцького НТУ